

Opieka nad Legionistami polskimi i ich rodzinami

Zasiłki dla rodzin Legionistów - Królewaków

opracował Leg. H. Eile

**NAKŁADEM DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO NACZELNEGO
KOMITETU NARODOWEGO W PIOTRKOWIE — 1916 ROKU**

Zasłki dla rodzin

Legionistów - Królewskich

ODBITO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ POD
ZARZĄDEM DEPARTAMENTU WOJSKOWEGO N. K. N.
W PIOTRKOWIE

Departament Wojskowy Naczelnego Komitetu Narodowego ma na celu zaznajomić za pomocą niniejszej broszurki szerokie sfery społeczeństwa, mieszkające na ziemiach Królestwa polskiego, pozostających w obecnej chwili pod zajęciem i zarządem władz austriackich i władz niemieckich z instytucją zasiłków, wypłacanych z funduszy państwowych (wojskowych) rodzinom Legionistów polskich — Królewaków.

Aczkolwiek jeszcze najwyższe postanowienie z dnia 4 grudnia 1914 roku przewiduje przyznawanie zasiłków rodzinom Legionistów, będących obywatelami innych państw, a więc rodzinom Legionistów-Królewaków, to jednak dopiero obecnie sprawa tych zasiłków doznała ostatecznego i zarazem pomyślnego załatwienia. Departament wojskowy N. K. N. uważał kwestię zasiłków dla rodzin, mieszkających w Królestwie za rzecz bardzo doniosłego znaczenia i poświęcał jej ustawiczną, a baczną uwagę. Nieustającymi zabiegami i staraniami, podejmowanymi u każdej miarodajnej w tym względzie władzy, i przy każdej możliwej sposobności, licznymi interwencyami oraz całym szeregiem wniosków i projektów, Departament wojskowy N. K. N. dążył do ustalenia prawa rodzin Legionistów-Królewaków do zasiłków, oraz przyspieszenia ich przyznawania i wypłacania. Niestety należało przewyciężyć zbyt wiele trudności natury formalnej, by sprawa ostatecznie mogła być wcześniej załatwiona. C. i k. władze pomimo dobrej woli nie były w stanie rychło uporać się z kwestią, która nie posiadała precedensów w życiu państwowem monarchii. Stąd zwłoka. Wskutek tej zwłoki nie ponoszą rodziny, posiadające warunki ubiegania się o zasiłek, w rzeczywistości żadnej szkody, albowiem zasiłek może być przyznany wstecz, a więc od dnia złożenia przez Legionistę przysięgi, względnie od dnia jego wstąpienia do Legionów polskich. Wiele tedy rodzin otrzyma obecnie

naraz większe, a nawet znaczne kwoty pieniężne. Ponadto Departament wojskowy N. K. N. starał się iść na rękę niezamożnym rodzinom Legionistów i wypłacał im — w miarę możliwości — zaliczki na przyszły zasiłek. W ostatnich czasach wypłacały także Komendy obwodowe zaliczki, które mają służyć rodzinom na utrzymanie aż do czasu przyznania im stałego zasiłku z fundusów państwowych (wojskowych).

Jak już poprzednio wspomniano, mogą o zasiłek ubiegać się tak rodziny Legionistów polskich, mieszkające w części Królestwa, zajętej i zarządzanej przez władze austriackie, jak i przez władze niemieckie.

W jaki sposób i gdzie należy się ubiegać o zasiłek — poucza niniejsza broszurka. Dalszych jeszcze wyjaśnień udzielają w razie potrzeby Oficerowie werbunkowi Legionów polskich, istniejący wszędzie w tych miastach, w których urzędują Komendy obwodowe. Nie mniej o wszelkie informacje zwracać się można do Departamentu wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego w Piotrkowie.

Departament wojskowy N. K. N. żywi nadzieję, że społeczeństwo polskie w Królestwie oceni dostatecznie doniosłość kwestyi zasiłków, polegającej na zaopatrzeniu tysięcy rodzin w środki pieniężne, których zostały w całości lub w części pozbawione, wskutek wstąpienia swego żywiciela do Legionów polskich. Z drugiej strony świadomość, że rodzina nie pozostanie bez zaopatrzenia, skłoni niezawodnie do liczego wstępowania w szeregi Legionów polskich, walczących o lepsze jutro narodu polskiego.

Piotrków, w lutym 1916 roku.

Treść:

- 1) Stanowisko prawne Legionów polskich.
- 2) Zasada ubiegania się rodzin Legionistów-Królewiaków o zasiłek.
- 3) Którzy członkowie rodziny mogą ubiegać się o zasiłek?
- 4) Kiedy rodzina może ubiegać się o zasiłek?
- 5) Rodzaj i wysokość zasiłku?
- 6) Przez jaki czas można pobierać zasiłek?
- 7) Kto, gdzie i w jaki sposób ubiega się o zasiłek?
- 8) Kto rozstrzyga o przyznaniu zasiłku?
- 9) Kto, gdzie i w jaki sposób podejmuje zasiłek?
- 10) Zaliczki na zasiłek.
- 11) Informacje.

1.

Stanowisko prawne Legionów polskich

Legiony polskie są korpusami ochotniczymi, utworzonymi na czas trwania wojny a ich członkowie (Legioniści) mają być uważani za powołanych do czynnej służby wojskowej wskutek zarządzanej mobilizacji, i wobec tego za zrównanych tak co do obowiązków jak i co do praw z osobami stanu wojskowego (Najwyższe postanowienie z dnia 4 grudnia 1914 roku). W następstwie tego posiadają rodziny Legionistów polskich wszystkie te prawa do świadczeń z funduszy państwowych (wojskowych), które przysługują rodzinom członków armii austro-węgierskiej.

Co się tyczy jednakowoż mieszkających w Królestwie rodzin Legionistów-Królewiaków, to sprawa przyznawania im zasiłków musiała doznać specjalnego załatwienia — o czym mowa we wstępie, oraz w następnym rozdziale niniejszej broszurki.

2.

Zasada ubiegania się rodzin Legionistów- Królewaków o zasiłek

Rozporządzenie c. i k. Naczelnej Komendy Armii z dnia 16 grudnia 1915 roku, Op. M V P. L.: 122.674 ustanawia, iż rodzinom Legionistów polskich, będących obcymi (a więc nie-austriackimi) obywatelami, które to rodziny mieszkają na ziemiach Królestwa polskiego, zajętych obecnie przez wojska austro-węgierskie i niemieckie mogą być udzielane zasiłki z funduszy wspólnego etatu wojskowego austro-węgierskiego. W tym względzie wydano „Prowizoryczną instrukcję“*) z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1916 roku. Z tym dniem gasną z natury rzeczy wszystkie poprzednie zarządzenia w tej sprawie.

3.

Którzy członkowie rodziny mogą ubiegać się o zasiłek?

O zasiłek mogą się na podstawie powyżej wspomnianej instrukcji ubiegać następujący członkowie rodziny Legionisty:

- a) żona Legionisty,
- b) ślubne potomstwo (dzieci) Legionisty,
- c) ślubni przodkowie (rodzice, dziadkowie i pradziadkowie) Legionisty,
- d) rodzeństwo (bracia i siostry) Legionisty,
- e) teściowie Legionisty,
- f) nieślubna matka Legionisty,
- g) nieślubne dzieci Legionisty,
- h) ojczym i macocha Legionisty,
- i) dzieci żony Legionisty z jej poprzedniego małżeństwa,
- j) matka i ślubny ojciec nieślubnej matki Legionisty.

O zasiłek może się także ubiegać przyrodnie rodzeństwo Legionisty, o ile mają z nim wspólnego rodzica (ojca lub matkę). Jeżeli ktoś z rodzeństwa (brat lub siostra) jest nieślubnem dzie-

*) Ta „Prowizoryczna instrukcja“ Departament wojskowy N. K. N. ogłosił drukiem w przekładzie polskim i zaopatrzył awem! uwagami.

kiem, to nie może ubiegać się o zasiłek. Również nie może ubiegać się o zasiłek nieślubna żona (konkubina) Legionisty.

Wszyscy powyżej wymienieni członkowie rodzin żołnierzy legionowych (od sierżanta w dół) otrzymują jednaki zasiłek. Natomiast co się tyczy oficerów legionowych, to zasiłki, o których w niniejszej broszurce mowa, odnoszą się również do powyżej wymienionych członków rodzin, atoli z wykluczeniem żony i dzieci. Żona i dzieci oficerów otrzymują bowiem sustentacye rodzinne i mieszkaniowe, a to inną zupełnie drogą i w innej wysokości.

4.

Kiedy rodzina może ubiegać się o zasiłek?

Okoliczność sama przez się, że się jest jednym z poprzednio wymienionych członków rodziny Legionisty nie uprawnia jeszcze do ubiegania się o zasiłek. Członek rodziny Legionisty może w zasadzie ubiegać się tylko wówczas o zasiłek, jeżeli utrzymanie tego członka rodziny zależało dotychczas w głównej mierze od dochodu, osiąganego przez Legionistę ze swej pracy, i jeżeli utrzymanie tego członka rodziny jest obecnie wskutek służby wojskowej Legionisty zagrożone. Następnie, jeżeli ubiegający się o zasiłek członek rodziny Legionisty znajduje się w złym położeniu materialnem (potrzebuje pomocy). Wreszcie, jeżeli ubiegający się o zasiłek członek rodziny nie ma prawa do sustentacyi rodzinnych, to znaczy jeżeli ubiegający się nie są żoną i dziećmi oficerów.

Departament wojskowy N. K. N. uzyskał w Wojskowym Generalnem Gubernatorstwie, iż ono zleciło Komendom obwodowym, by one — podobnie jak się to dzieje w Austrii — przyznawały i wypłacały zasiłki, a to bez względu na stan majątkowy wszystkim rodzinom Legionistów, którzy są małorolnymi wieśniakami i przemysłowcami, oile prowadzili (utrzymywali) gospodarstwo rolne względnie przedsiębiorstwo przemysłowe (warsztat) bez obcych pomocników, a ewentualnie tylko przy pomocy członków rodziny. Niemniej aby nie odmawiano zasiłków członkom rodziny Legionisty, pracującym za wynagrodzeniem na roli.

Rodzina Legionisty będzie więc miała podstawę ubiegania się o zasiłek, jeżeli ten Legionista przed wstąpieniem do Legionów polskich zarabkował własną pracą, i z dochodu w ten sposób uzyskiwanego utrzymywał, względnie przyczyniał się pewnymi kwotami do utrzymania swej rodziny. Przez utrzymanie rozumie

się prócz pożywienia, mieszkania, odzienia i innych koniecznych potrzeb życiowych, także koszty leczenia i pielęgnowania, a u dzieci także koszty wychowania. Że Legionista przed wstąpieniem do Legionów zarabkował, i z odnośnego dochodu utrzymywał względnie wspierał ubiegających się o zasiłek członków rodziny—winno być w zgłoszeniu o zasiłek uwidocznione i potwierdzone. (O tem będzie mowa w 7 rozdziale niniejszej broszurki).

Departament wojskowy N. K. N. uzyskał, aby — jak się ma rzecz w Austrii — okoliczność, iż Legionista był bezpośrednio przed wstąpieniem do Legionów bez pracy, nie powodowała odmowy zasiłku. Podstawę wymiaru zasiłku stanowi w podobnych wypadkach ten zarobek jaki Legionista mógłby osiągnąć w normalnych czasach ze względu na jego kwalifikacye i wykształcenie zawodowe, normalne stosunki zarobkowe i inne okoliczności.

5.

Rodzaj i wysokość zasiłku

Zasiłek składa się z dwóch części, a mianowicie z datku na utrzymanie i z datku na mieszkanie. Datek na utrzymanie wynosi dla każdego z członków rodziny d z i e n n i e po 80 halerzy, a datek na mieszkanie po 40 halerzy, czyli że łączny zasiłek wynosi dziennie dla osoby 1 koronę 20 halerzy. Dzieci niżej 8 lat otrzymują połowę tej kwoty. Rodziny Legionistów, mieszkające w części Królestwa, pozostającej pod zarządem niemieckim otrzymują zasiłki w walucie niemieckiej, to znaczy władze niemieckie będą wypłacały rodzinom przyznane im w koronach kwoty w markach i feni-gach. Jeżeli jednemu z członków rodziny przyzna się datek na mieszkanie, a to z tego względu iż opłaca czynsz najmu, to w-nienby być datek na mieszkanie przyznawany wszystkim członkom rodziny, mieszkającym z nim razem pod jednym dachem. Łączna suma przyznanych członkom rodziny datków na mieszkanie nie może być wyższa od rzeczywiście przez nich opłacanego czynszu najmu. Niemniej łączna suma zasiłków, przyznanych wszystkim członkom rodziny (całej rodzinie) jednego Legionisty nie może przekraczać kwoty przeciętnego zarobku Legionisty przed wojną. Wynika to z zasady, że rodzina Legionisty nie może się znajdować w lepszym położeniu materyalnym w czasie wojny, aniżeli się znajdowała przed wojną. Jeżeli np. Legionista pozostawił w domu matkę, żonę, dwoje dzieci powyżej 8 lat i jedno dziecko poniżej

8 lat, to należałby im się zasiłek (na utrzymanie i mieszkanie) w łącznej kwocie 5 koron 40 halerzy dziennie (K: $1\cdot20+1\cdot20+1\cdot20+1\cdot20+0\cdot60$), o gdy Legionista zarabiał dziennie tylko 5 koron, to wspomnianym członkom rodziny łączny zasiłek zostanie obniżony do 5 koron dziennie.

Tym samym członkom rodziny nie przyznaje się zasiłku kilkakrotnie, to znaczy za kilku z grona tej rodziny służących w Legionach. Jeżeli np. matka ma w Legionach równocześnie dwóch synów, którzy ją wspólnie utrzymywali, należy jej zasiłek przyznać tylko za jednego syna. Należy tedy podać w zgłoszeniu o zasiłek tego syna, który przyczyniał się większą kwotą do utrzymania członków rodziny.

Departament wojskowy N. K. N. zabiegał, aby—podobnie jak to się rzecz ma w Austrii — zasiłek nie przedstawiał się pod względem formalnym jako wsparcie ubogich i nie powodował też skutków prawnych takiego wsparcia. Następnie, aby zasiłek nie podlegał egzekucyi, ani też nie mógł być naruszony środkami zabezpieczającymi, niemniej nie mógł być przedmiotem cesyi, zastawu lub innej czynności prawnej.

6.

Przez jaki czas można pobierać zasiłek?

Rodzina Legionisty może pobierać w zasadzie zasiłek przez ten czasokres, w którym on nie może z powodu służby w Legionach zarobkować i utrzymywać, względnie łożyć na utrzymanie rodziny.

Członkom rodziny Legionisty może być z tego względu przyznany zasiłek od dnia złożenia przysięgi, jeżeli jednak wstąpienie do szeregów później nastąpiło, to od czasu wstąpienia. W ten sposób, będą rodziny mogły — w wypadkach istnienia warunków, omówionych w 4. rozdziale niniejszej broszurki—otrzymywać zasiłki za czas ubiegły, a więc nawet w s t e c z za czas od września 1914 roku, co często uczyni większe, a nawet znaczne kwoty. Wypłata rodzinie zasiłków kończy się z reguły z chwilą wystąpienia Legionisty z szeregów Legionów polskich. Gdy (jak będzie o tem mowa w 9 rozdziale) zasiłki pobiera rodzina z góry dwa razy w miesiącu, a to dnia 1-go oraz 16-go każdego miesiąca, wstrzymanie dalszej wypłaty zasiłku nastąpi z upływem tej połowy miesiąca, na którą przypada wystąpienie Legionisty z Legionów polskich.

U.R. 558

Urlopy dla poratowania zdrowia i inne niezawinione przerwy w czynnej służbie wojskowej (np. wzięcie do niewoli) nie powodują dla rodziny utraty przez ten czas zasiłków. Jeżeli Legionista jednak ze służby zbiegnie albo zostanie skazany wyrokiem sądowym na karę ciężkiego więzienia lub na jeszcze surowszą karę, to wówczas prawo do zasiłku kończy się z dniem dezercyi względnie z dniem prawomocności wyroku karnego.

W wypadkach jednak, w których Legionista opuszcza szeregi Legionów jako inwalida i nie może po powrocie do domu starać się o dostateczne utrzymanie swej rodziny, to ta rodzina, o ile jej stosunki materyalne są nadal niekorzystne, ma otrzymywać zasiłki w dalszym ciągu. Inwalidą jest ten, kto wskutek odniesionych ran, chorób wewnętrznych, trudów wojennych i t. p. poniósł zupełny, względnie częściowy uszczerbek w możliwości zarobkowania. Że ten uszczerbek został rzeczywiście poniesiony oraz w jakim stopniu został poniesiony — winno orzekać urzędowe poświadczenie władzy wojskowej. Zależnie od stanu zdrowia i zmniejszenia możliwości zarobkowania w życiu cywilnem, bywa inwalidzie wymierzane zabezpieczenie, i to na pewien czas lub na całe życie. Bliższe szczegóły w tej kwestyi zawiera, jakoteż istniejące rodzaje zaopatrzenia omawia wydana nakładem Departamentu wojskowego N. K. N. broszura p. t. „Kwestya inwalidów“.

Także jeżeli Legionista polegnie w potyczce, względnie zaginie po potyczce, lub wreszcie umrze z powodu uszkodzenia, odniesionego w czynnej służbie wojskowej lub z powodu choroby, spowodowanej taką służbą wojskową — ma pozostała po nim rodzina (o ile znajduje się nadal w złem położeniu materyalnym) otrzymywać na razie w dalszym ciągu zasiłki.

Z reguły tedy wypłata zasiłków ustaje z chwilą wystąpienia Legionisty z szeregów Legionów polskich. Wówczas bowiem wraca on napowrót do domu i może ze swego zarobku — jak się to działo przed wojną — utrzymywać, względnie wspierać swą rodzinę, która otrzymywała zasiłki przez czas jego służby wojskowej, wskutek której nie mógł zarobkować. Jedynie w wypadkach, wymienionych w dwóch poprzednich ustępach wypłata zasiłków nie ustaje, mimo że Legionista opuścił szeregi i nie pełni więcej służby wojskowej. Ta wypłata zasiłków posiada charakter zaopatrzenia rodziny, potrzebującej i zasługującej na pomoc z tego powodu, iż jej dawny żywiciel (Legionista) stał się inwalidą, nie mogącym czasowo, czy stale zarobkować, względnie iż ten żywiciel poległ lub zmarł wskutek odbywania służby wojskowej.

Jeżeli Legionista wrócił do domu jako inwalida, względnie jeżeli poległ, zaginął lub zmarł z poprzednio wymienionych przyczyn, a rodzina nie ubiegała się do tej pory o zasiłek, to winna zgłosić natychmiast prośbę o przyznanie i wymierzenie jej zasiłku i to za cały czas służby wojskowej Legionisty. Niemniej jeżeli rodzina nie otrzymywała zasiłku jak długo Legionista służył w wojsku (a to np. z tego powodu, że Legionista mimo służby wojskowej pobierał z przedsiębiorstwa, w którym pracował, płacę), a z chwilą stania się Legionisty inwalidą, względnie z chwilą jego śmierci zmieniło się położenie materialne rodziny na gorsze (a to np. ponieważ to przedsiębiorstwo wstrzymało dalsze wypłacanie mu płacy), to wówczas rodzina może ubiegać się o zasiłek, wskazując na zmianę warunków jej położenia.

7.

Kto, gdzie i w jaki sposób ubiega się o zasiłek?

O zasiłek dla rodziny Legionisty-Królewiaka może się ubiegać sam Legionista lub któryś z członków jego rodziny, pragnących otrzymać zasiłek. Legionista zgłasza prośbę o zasiłek w miejscu swego postoju, zaś rodzina w miejscu swego zamieszkania. Jeżeli Legionista zgłosił prośbę o zasiłek dla swej rodziny, to nie potrzebuje już tego czynić sama rodzina i naodwrot.

Jeżeli z ubiegających się o zasiłek członków rodziny Legionisty, niektórzy z nich mieszkają w okręgu jednej, a niektórzy znów w okręgu innej Komendy obwodowej, wówczas każdy z członków rodziny wnosi podanie (zgłoszenie) o zasiłek do tej Komendy obwodowej w okręgu której mieszka. I tak, jeżeli np. matka i siostra Legionisty mieszkają w okręgu Komendy obwodowej w Radomiu, a żona i dzieci Legionisty mieszkają w okręgu Komendy obwodowej w Olkuszu, to matka i siostra wniosą zgłoszenie w Radomiu, a żona i dzieci w Olkuszu. Wszystkie zasiłki razem nie mogą — jak już poprzednio wspomniano — przekroczyć wysokości zarobku Legionisty przed wojną.

A. Pod zarządem austriackim.

Podanie o zasiłek zgłasza się na przepisany formularz (zgłoszeniu). Te zgłoszenia (formularze) wydają bezpłatnie

Oficerowie werbunkowi Legionów polskich, istniejący w Biłgoraju, Busku, Dąbrowie, Iłży, Janowie, Jędrzejowie, Kielcach, Końskiem, Kozienicach, Krasnostawie, Lubartowie, Lublinie, Miechowie, Noworadomsku, Olkuszu, Opatowie, Opocznie, Piotrkowie, Pińczowie, Puławach, Radomiu, Sandomierzu, Włoszczowej i Zamościu, ponadto Komendy obwodowe, istniejące w powyżej wymienionych miejscowościach, wreszcie (także pocztą) Departament wojskowy N. K. N. w Piotrkowie.

Zgłoszenie należy dokładnie wypełnić, a to wypełniając rubryki na jego pierwszej i drugiej stronie. Oficerowie werbunkowi Legionów polskich pouczą rodziny, jak należy wypełniać zgłoszenia, względnie wypełnią je na życzenie rodziny, a to w obecności jednego z członków rodziny Legionisty.

Następnie rodzina, ubiegająca się o zasiłek winna uzyskać potwierdzenie, że wszystko, co w zgłoszeniu podała, jest zgodne z prawdą, a zwłaszcza, że Legionista utrzymywał, lubłożył na utrzymanie członków rodziny, ubiegających się o zasiłek, oraz że ci członkowie rodziny potrzebują obecnie pomocy. Prawdziwość zgłoszeń (na drugiej i trzeciej jego stronie) muszą potwierdzić albo przełożenie gminy (magistrat, sołtys) i duszpasterz (proboszcz) miejsca zamieszkania rodziny, albo mianowani przez Komendy obwodowe na przedstawienie Departamentu wojskowego N. K. N. mężowie zaufania, albo Oficerowie werbunkowi Legionów polskich.

Ponadto do zgłoszenia winno być dołączone poświadczenie Centralnego urzędu ewidencyjnego Legionów polskich (przy Departamencie wojskowym N. K. N. w Piotrkowie), że podany w zgłoszeniu Legionista służy rzeczywiście w Legionach polskich. Jeżeli rodzina zwróci się do Oficera werbunkowego Legionów polskich o wypełnienie zgłoszenia o zasiłek, to on wystara się także o powyżej wspomniane poświadczenie służby Legionisty w Legionach polskich.

Zgłoszenie należycie wypełnione, odpowiednio potwierdzone, oraz zaopatrzone w poświadczenie służby Legionisty należy wnieść, najlepiej za pośrednictwem Oficera werbunkowego Legionów polskich, do Komendy obwodowej.

Te rodziny, które już wniosły podanie (zgłoszenie) o zasiłek, nie potrzebują wnieść obecnie nowych podań. Dawniej wniesione podania będą ewentualnie tylko ponownie sprawdzane, celem stwierdzenia czy podane w nich stosunki i warunki nadal istnieją.

B. Pod zarządem niemieckim.

Podanie o zasiłek zgłasza się na przepisany formularzu (zgłoszeniu). Te zgłoszenia (formularze) przesyła na żądanie bezpłatnie Departament wojskowy N. K. N. w Piotrkowie, jakoteż wydaje bezpłatnie Towarzystwo niesienia pomocy rodzinom Legionistów w Warszawie, oraz c. i k. Wojskowy zarząd w klasztorze na Jasnej Górze w Częstochowie.

Zgłoszenie należy dokładnie wypełnić, a to wypełniając rubryki na jego pierwszej i drugiej stronicy. Następnie rodzina ubiegająca się o zasiłek winna uzyskać potwierdzenie, że wszystko, co w zgłoszeniu podała, jest zgodne z prawdą, a zwłaszcza, że Legionista utrzymywał lub łożył na utrzymanie członków rodziny, ubiegających się o zasiłek, oraz że ci członkowie rodziny potrzebują obecnie pomocy. Prawdziwość zgłoszeń (na drugiej i trzeciej jego stronicy) musi być urzędownie potwierdzona przez przełożenie gminy (magistrat, sołtys).

Zgłoszenie należycie wypełnione i odpowiednio potwierdzone należy (jak obecnie sprawa stoi) wnosić do: „Szefa administracji przy ces.-niemieckiem Generalnem Gubernatorstwie w Warszawie“.

Departament wojskowy N. K. N. zabiega, by zgłoszenia zasiłkowe przyjmowały wszystkie magistraty i urzędy policyjne, w których przydzielonoby załatwianie tych spraw urzędnikom władającym językiem polskim, oraz powstaćby mające towarzystwa niesienia pomocy rodzinom Legionistów (jakie istnieje już w Warszawie).

Te rodziny, które już wniosły podania (zgłoszenie) o zasiłek, nie potrzebują wnosić obecnie nowych podań. Dawniej wniesione podania będą ewentualnie tylko ponownie sprawdzane, celem stwierdzenia, czy podane w nich stosunki i warunki nadal istnieją.

8.

Kto rozstrzyga o przyznaniu zasiłku?

O zgłoszeniach, wniesionych przez rodziny Legionistów, mieszkające w części Królestwa, pozostającej pod zarządem austriackim rozstrzygają we własnym zakresie działania Komendy obwodowe. Ich rozstrzygnięcie jest ostateczne. To znaczy, iż od ich odmownego załatwienia podania o zasiłek nie przysługuje rodzinie odwołanie (rekurs). Rodzina, której odmówiono za-

siłku, mogłaby co najwyżej wnieść przedstawienie do tejsamej Komendy obwodowej (jak to się dzieje w Austrii) z prośbą o ponowne wzięcie pod rozagę podania o zasiłek. W tej prośbie należy wymienić wszystkie okoliczności, któreby mogły wpłynąć na zmianę pierwszego rozstrzygnięcia Komendy obwodowej. Jeżeli Komenda obwodowa odmówi zasiłku a to z uwagi, że stosunki materyalne rodziny Legionisty są tego rodzaju, iż ta rodzina nie potrzebuje w danej chwili pomocy pieniężnej, a z biegiem czasu stosunki materyalne rodziny zmieniają się na gorsze, to wówczas ta rodzina mogłaby ponownie ubiegać się o zasiłek, wskazując w ponownym zgłoszeniu na tę zmianę swych stosunków materyalnych.

O zgłoszeniach, wniesionych przez rodziny Legionistów, mieszkające w części Królestwa, pozostającej pod zarządem niemieckim rozstrzyga austro-węgierskie Wojskowe Generalne Gubernatorstwo w Lublinie, któremu Szef administracyi przy ces. niemieckiem General. Gubernatorstwie w Warszawie przesyła wszystkie na jego ręce wniesione zgłoszenia rodzin Legionistów (jak o tem była mowa w 7 rozdziale niniejszej broszurki). Rozstrzygnięcie austro-węgierskiego Wojskowego Generalnego Gubernatorstwa w Lublinie jest również ostateczne i nie może być żadnem odwołaniem (rekursem) zaczepione. Uwagi zamieszczone w poprzednim ustępie o możliwości wniesienia—na wypadek odmowy zasiłku — przedstawienia, lub wniesienia — na wypadek zmiany stosunków—ponownego zgłoszenia o zasiłek odnoszą się w całej pełni także do rodzin Legionistów, mieszkających pod zarządem niemieckim. Przedstawienia względnie ponowne zgłoszenia winnyby być wnoszone do c. i k. Wojskowego Generalnego Gubernatorstwa w Lublinie a to za pośrednictwem Szefa administracyi przy ces. niemieckiem Generalnem Gubernatorstwie w Warszawie.

Zasiłki przyznają i wymierzają komisye, w skład których wchodzi mężowie zaufania Departamentu Wojskowego N. K. N.

9.

Kto, gdzie i w jaki sposób podejmuje zasiłek?

W jednym zgłoszeniu o zasiłek winni być wymienieni wszyscy członkowie rodziny Legionisty, mieszkający w jednym

mieście czy gminie. Winni oni oznaczyć w zgłoszeniu kogo z pomiędzy siebie upoważniają do pobierania pieniędzy. Jeżeli sami nie oznaczą upoważnionego do odbioru pieniędzy, uczyni to Komenda obwodowa.

Przyznane zasiłki podejmuje się na podstawie otrzymanego od Komendy obwodowej arkusza płatniczego i za złożeniem wolnego od należytości stemplowej pokwitowania.

Zasiłki otrzymuje się z góry co dwa tygodnie a to każdego 1 i 16 dnia miesiąca.

Pod zarządem austriackim zasiłki wypłaca kasa Komendy obwodowej bezpośrednio, lub za pośrednictwem posterunku żandarmerji względnie Oficera werbunkowego Legionów polskich. Jeżeli rodziny chcą pobierać zasiłki za pośrednictwem tych ostatnich, to winny na tydzień przed terminami wypłaty, a więc najpóźniej do 10 i 24 dnia każdego miesiąca zjawić się tam z arkuszem płatniczym i pokwitowaniem. Na tej podstawie otrzymają w dniach 1 i 16 każdego miesiąca kwoty zasiłkowe.

Pod zarządem niemieckim zasiłki wypłacać będzie bezpośrednio kancelarya Szefa administracyi przy ces. niemieckiem Generalnem Gubernatorstwie w Warszawie za pomocą poczty, względnie miejscowe władze niemieckie. Bliższe szczegóły w tym względzie będą podane do wiadomości interesowanych rodzin Legionistów, które mieszkają w części Królestwa, pozostającej pod zarządem niemieckim.

10.

Zaliczki na zasiłek

Przy pierwszej większej wypłacie zasiłków zostaną potrącone kwoty, które rodziny otrzymały tytułem zaliczek na zasiłki od Komend obwodowych, Departamentu Wojskowego N. K. N. i t.p.

11.

Informacje

We wszystkich sprawach odnoszących się do zasiłków, zaopatrzenia superarbitrowanych (zwolnionych ze służby wojskowej) Legionistów, oraz zaopatrzenia wdów i sierot po poległych i zmar-

łych Legionistach można się odnosić do Oficerów werbunkowych Legionów polskich w Biłgoraju, Busku, Dąbrowie, Iłży, Janowie, Jędrzejowie, Kielcach, Końskiem, Kozienicach, Krasnostawie, Lubartowie, Lublinie, Miechowie, Noworadomsku, Olkuszu, Opatowie, Opocznie, Piotrkowie, Pińczowie, Puławach, Radomiu, Sandomierzu, Włoszczowej i Zamościu oraz do Departamentu Wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego w Piotrkowie (do tego ostatniego zwłaszcza winny się odnosić rodziny, mieszkające pod zarządem niemieckim). Sprawami zasiłków zajmują się w wielu miejscowościach gorliwie Ligi kobiet N. K. N.

Ewentualne późniejsze zmiany przedstawionych w niniejszej broszurce wskazówek Departament Wojskowy N. K. N. będzie podawał do wiadomości stron interesowanych za pośrednictwem Oficerów werbunkowych Legionów polskich, oraz za pośrednictwem broszurek i doniesień w gazetach, wychodzących w Królestwie polskiem.

O sprawach w niniejszej broszurce omawianych traktują wydane nakładem Departamentu Wojskowego N. K. N. broszury, a m.: 1) Opieka nad Legionistami polskimi i ich rodzinami 2) Prowizoryczna instrukcja N. K. A. o zasiłkach dla rodzin Legionistów - Królewaków, opatrzona uwagami Departamentu Wojskowego (o czym mowa w 2 rozdziale niniejszej broszurki), oraz 3) Kwestya inwalidów.

U.R. 558

D. 15/10/102/107

31035

[57]